

O b r a z l o ž e n j e

Nacrta prijedloga Odluke o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca

Savjeti mladih predstavljaju savjetodavna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osnovana radi aktivnog uključivanja mladih u procese odlučivanja o pitanjima koja se tiču njihova života i položaja u zajednici. Njihova funkcija, uz savjetodavnu ulogu, ima i snažan simbolički značaj jer podupire participaciju mladih, razvija građanske kompetencije te stvara temelje za buduće aktivno građanstvo.

Institut savjeta mladih uveden je u pravni poredak Republike Hrvatske 2007. godine donošenjem Zakona o savjetima mladih („Narodne novine“ broj 23/07) kao prvog normativnog akta kojim se definira osnivanje i rad savjeta mladih kao savjetodavnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čime je mladima osigurano institucionalno uporište za participaciju u procesima odlučivanja na lokalnoj i regionalnoj razini.

Kroz godine primjene, uslijed uviđanja normativnih i provedbenih manjkavosti postojećeg Zakona koji su se javljali u praksi, uključujući nejasnoće u definiranju uloge savjeta mladih, postupak njihova osnivanja i izbora kao i odnos s jedinicama samouprave, 2014. godine došlo je do promjene zakonodavnog okvira kojim se uređuje djelokrug i druga pitanja od značenja za rad savjeta mladih te je stupio na snagu novi Zakon o savjetima mladih („Narodne novine“ broj 41/14).

Slijedom toga, Gradsko vijeće Grada Obrovca (u daljnjem tekstu: Gradsko vijeće) 2014. godine donijelo je Odluku o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca (“Službeni glasnik Grada Obrovca” broj 6/14).

Dana 29. srpnja 2023. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih („Narodne novine“ broj 83/23), kojim su uvedene brojne novosti s ciljem unaprjeđenja učinkovitosti rada savjeta mladih i njihovog usklađivanja s praksom i potrebama zajednice. Između ostalog, izmijenjen je i članak 6. stavak 2. Zakona o savjetima mladih, koji sada propisuje da predstavničko tijelo donosi odluku o osnivanju savjeta mladih na prvoj sljedećoj sjednici nakon konstituirajuće sjednice predstavničkog tijela.

S obzirom na navedeno, predlaže se donošenje nove odluke o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca radi njenog usklađivanja s novim Zakonom čime će se stvoriti normativne pretpostavke za zakonito i učinkovito djelovanje Savjeta mladih u budućem razdoblju.

U nastavku dajemo presjek najbitnijih promjena iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih implementiranih u Nacrt prijedloga Odluke o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih zakonodavac je odustao od instituta zamjenika člana.

Uvedena je odredba kojom je regulirano da osoba ne može istovremeno biti član savjeta mladih i član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ga je u savjet mladih izabrala.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih propisano je i da odluku o osnivanju savjeta mladih donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na prvoj sljedećoj sjednici nakon konstituirajuće sjednice predstavničkog tijela.

Izmijenjena je odredba koja određuje broj članova savjeta mladih u jedinicama lokalne samouprave, pa je dosadašnje rješenje da jedinica lokalne samouprave do 10 000 stanovnika ima najmanje pet, a najviše sedam zamijenjeno rješenjem da jedinica lokalne samouprave s više od 10.000 stanovnika ima najmanje 3, a najviše 5 članova.

Izmijenjena je i odredba koja propisuje tko sve može isticati kandidature za članove savjeta mladih na način da po novom zakonskom rješenju kandidature za članove savjeta mladih na temelju javnog poziva za isticanje kandidatura ističu udruge koje su sukladno statutu ciljano i prema djelatnostima opredijeljene za rad s mladima i za mlade, udruge nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, učenička vijeća, studentski zborovi, pomladci političkih stranaka, sindikalne ili strukovne organizacije u Republici Hrvatskoj i neformalne skupine mladih. Ovdje je također izmijenjen i broj od koliko se članova mora sastojati neformalna skupina mladih, ovisno o veličini jedinice lokalne samouprave, da bi istaknula kandidaturu za članove savjeta mladih.

Izmijenjen je i postupak izbora članova savjeta mladih od strane predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na način da je do sada bilo propisano da se članovi savjeta mladih biraju tajnim glasovanjem, dok je novo rješenje da predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave na prvoj sjednici nakon objave popisa važećih kandidatura za članove savjeta mladih javnim glasovanjem bira članove savjeta mladih.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih propisana je i obveza jedinice lokalne samouprave da obavijest o objavi javnog poziva za isticanje kandidatura dostavi udrugama mladih i za mlade, srednjim školama, viskom učilištima i pomladcima političkih stranaka koji djeluju na području jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koja objavljuje javni poziv.

Sukladno odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih, savjeti mladih osnivanju se na tri razine:

- općinski i gradski savjeti mladih,
- županijski savjeti mladih i savjet mladih Grada Zagreba,
- Savjet mladih Republike Hrvatske.

Članovi svakog konstituiranog savjeta mladih jedinice lokalne samouprave među sobom izabiru jednog predstavnika savjeta mladih jedinice lokalne samouprave u savjet mladih jedinice područne (regionalne) samouprave.

Članovi savjeta mladih biraju se na razdoblje trajanja mandata predstavničkog tijela koje ih je izabralo, pri čemu im mandat traje do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju sljedećih redovitih izbora koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalne izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkog tijela sukladno odredbama zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava. Napušteno je rješenje kojim su članovi savjeta mladih i njihovi zamjenici birani na razdoblje od tri godine.

Proširen je djelokrug rada savjeta mladih na način da je implementirano u zakonski tekst da savjet mladih i potiče mlade na aktivnu participaciju u lokalnoj samoupravi te ih prema potrebi poziva na sjednice i uključuje u svoj rad.

Izmijenjen je i način rada savjeta mladih tako da je omogućeno da se sjednica savjeta mladih može održati i elektroničkim putem. Članovima savjeta mladih koji ne mogu nazočiti sjednici savjeta mladih koja se održava fizički omogućit će se, sukladno tehničkim i organizacijskim mogućnostima, sudjelovanje na sjednici savjeta mladih elektroničkim putem, odnosno audio i/ili videokonferencijskim putem. Članovi savjeta mladih koji će na sjednici savjeta mladih sudjelovati elektroničkim putem, odnosno putem audio i/ili videokonferencijskim putem o tome će predsjednika savjeta mladih obavijestiti najkasnije tri dana prije održavanja sjednice savjeta mladih. Propisana je i obveza predsjednika savjeta mladih da sazove izvanrednu sjednicu savjeta mladih na prijedlog najmanje jedne trećine članova savjeta mladih.

Tekstom osnovnog Zakona o savjetima mladih propisano je i da član savjeta mladih koji je neposredno osobno zainteresiran za donošenje odluke o nekom pitanju može sudjelovati u raspravi o tom pitanju, ali je izuzet od odlučivanja. Novina iz Zakona o izmjenama i dopunama

Zakona o savjetima mladih je da o neposrednoj osobnoj zainteresiranosti člana savjeta mladih za donošenje odluke o nekom pitanju odlučuje savjet mladih.

Savjet mladih donosi program rada savjeta mladih za svaku kalendarsku godinu. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih propisana je obveza savjeta mladih da uz program rada donesu i financijski plan za svaku kalendarsku godinu. Produljen je rok za podnošenje na odobravanje Gradskom vijeću programa rada i financijskog plana s 30. rujna tekuće godine na 30. studeni tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.

U tekst Zakona o savjetima mladih unesena je odredba o pravu na naknadu članovima savjeta mladih za sudjelovanje na sjednicama savjeta mladih. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu, u okviru raspoloživih sredstava, članovima savjeta mladih osigurati naknadu za sudjelovanje na sjednici savjeta mladih, i to u maksimalnom iznosu do 27 eura mjesečno. Članovi savjeta mladih jedinice lokalne samouprave koji su predstavnici savjeta mladih jedinice lokalne samouprave u savjetu mladih jedinice područne (regionalne) samouprave imaju pravo na naknadu za svoj rad samo po jednoj osnovi.

U zakonski tekst unesen je novi institut i to Savjet mladih Republike Hrvatske. Odluku o osnivanju Savjeta mladih Republike Hrvatske donosi tijelo državne uprave nadležno za mlade u skladu s ovim Zakonom i zakonom kojim se uređuje ustrojstvo i djelokrug tijela državne uprave.

U nastavku se daje obrazloženje po pojedinim člancima predložene Odluke:

- **Članak 1.**
Ovim se člankom utvrđuje kao predmet Odluke osnivanje Savjeta mladih Grada Obrovca, sastav, način i postupak izbora članova, djelokrug rada, način financiranja rada i programa, osiguranje prostornih i drugih uvjeta za rad te druga pitanja od značaja za rad Savjeta mladih.
- **Članak 2.**
Ovim je člankom utvrđeno da se riječi i pojmovi koji se koriste u ovoj Odluci odnose jednako na muški i ženski rod.
- **Članak 3.**
Ovim je člankom definiran cilj osnivanja Savjeta mladih te se definiraju mladi, odnosno uvjeti koje osobe moraju imati da bi bili birani za člana Savjeta mladih.
- **Članak 4.**
Ovim je člankom definiran broj članova Savjeta mladih, koje osobe mogu biti birane, kao i zabrana da član Savjeta mladih bude istovremeno i član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ga je u Savjet mladih izabrala.
- **Članak 5.**
Ovim je člankom definirano pokretanje postupka izbora članova Savjeta mladih.
- **Članak 6.**
Ovim je člankom propisano što mora sadržavati javni poziv za isticanje kandidatura za izbor članova Savjeta mladih.
- **Članak 7.**
Ovim je člankom definirano tko može isticati kandidature za članove Savjeta mladih.

- **Članak 8.**
Ovim je člankom propisana forma kandidature za članove Savjeta mladih, kao i da se kandidature podnose Komisiji za izbor i imenovanja Gradskog vijeća.
- **Članak 9.**
Ovim se člankom definira postupak Komisije za izbor i imenovanja po zaprimanju kandidatura za članove Savjeta mladih.
- **Članak 10.**
Ovim se člankom definira postupak u slučaju zaprimanja manjeg broja kandidatura od utvrđenog broja članova Savjeta mladih.
- **Članak 11.**
Ovim je člankom propisano da Gradsko vijeće, na prvoj sjednici nakon objave popisa važećih kandidatura, raspravlja izvješće o provjeri formalnih uvjeta te provodi postupak izbora članova javnim glasovanjem.
- **Članak 12.**
Ovim je člankom propisan postupak izbora kandidata u slučaju postojanja dva ili više kandidata s istim brojem glasova.
- **Članak 13.**
Ovim je člankom propisano da se rezultati izbora za članove Savjeta mladih objavljuju na mrežnim stranicama Grada Obrovca.
- **Članak 14.**
Ovim je člankom propisan mandat članova Savjeta mladih, kao i slučajevi u kojima će Gradsko vijeće razriješiti člana Savjeta mladih prije isteka mandata. Nadalje, propisano je i da član Savjeta mladih koji za vrijeme trajanja mandata navršši 30 godina života, nastavlja s radom u Savjetu mladih do isteka mandata na koji je izabran.
- **Članak 15.**
Ovim je člankom propisano da će Gradsko vijeće provesti postupak dodatnog izbora članova Savjeta mladih ukoliko se prije isteka mandata broj članova Savjeta mladih spusti ispod dvije trećine od početnog broja.
- **Članak 16.**
Ovim je člankom propisano da je Gradsko vijeće raspustiti Savjet mladih ako ne održi sjednicu dulje od šest mjeseci.
- **Članak 17.**
Ovim je člankom propisan postupak konstituiranja Savjeta mladih.
- **Članak 18.**
Ovim je člankom propisan djelokrug Savjeta mladih.
- **Članak 19.**
Ovim su člankom propisane sjednice (redovite, izvanredne) Savjeta mladih.

- **Članak 20.**
Ovaj članak propisuje obvezu donošenja Poslovnika o radu Savjeta mladih.
- **Članak 21.**
Ovim je člankom regulirano pravovaljano odlučivanje na sjednicama Savjeta mladih.
- **Članak 22.**
Ovim je člankom propisano da član Savjeta mladih koji je neposredno osobno zainteresiran za donošenje odluke o nekom pitanju može sudjelovati u raspravi o tom pitanju, ali je izuzet od odlučivanja.
- **Članak 23.**
Ovim je člankom propisano da Savjet mladih predstavlja predsjednik Savjeta mladih, njegove ovlasti, kao i da predsjednika Savjeta mladih u slučaju njegove spriječenosti ili odsutnosti zamjenjuje zamjenik predsjednika.
- **Članak 24.**
Ovim je člankom propisan postupak razrješenja predsjednika Savjeta mladih, odnosno zamjenika predsjednika Savjeta mladih.
- **Članak 25.**
Ovim je člankom propisano da se odluka o razrješenju predsjednika, odnosno zamjenika predsjednika Savjeta mladih donosi većinom glasova svih članova Savjeta mladih.
- **Članak 26.**
Ovim je člankom propisano da Savjet mladih može, u skladu sa svojim djelokrugom, imenovati svoje stalne i povremene radne skupine za uža područja djelovanja te organizirati forume, tribine i radionice za pojedine dobne skupine mladih ili srodne vrste problema mladih. Propisano je i da u radu Savjeta mladih mogu sudjelovati, bez prava glasa, i stručnjaci iz pojedinih područja vezanih za mlade i rad s mladima.
- **Članak 27.**
Ovim je člankom propisana obveza donošenja programa rada i financijskog plana od strane Savjeta mladih za svaku kalendarsku godinu. Nadalje, propisano je i što navedeni program rada mora sadržavati.
- **Članak 28.**
Ovim je člankom propisano da se program rada savjeta mladih donosi većinom glasova svih članova Savjeta mladih, kao i da Savjet mladih donosi program rada popraćen financijskim planom te ih podnosi na odobravanje Gradskom vijeću najkasnije do 30. studenoga tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.
- **Članak 29.**
Ovim je člankom propisana obveza Savjeta mladih na podnošenje godišnjeg izvješća o svom radu Gradskom vijeću do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, kao i dostava istog na znanje Gradonačelniku Grada Obrovca.
- **Članak 30.**

Ovim je člankom propisano da se suradnja Savjeta mladih s Gradskim vijećem i Gradonačelnikom pobliže uređuje Poslovníkom o radu Savjeta mladih te Poslovníkom Gradskog vijeća Grada Obrovca.

- **Članak 31.**

Ovim je člankom propisana obveza Grada Obrovca da osigura financijska sredstva za rad i Program rada Savjeta mladih, kao i prostorne, tehničke i administrativne uvjete za nesmetano i učinkovito funkcioniranje Savjeta mladih. Financijska sredstva za rad i Program rada Savjeta mladih osiguravaju se u proračunu Grada Obrovca na temelju odobrenog Programa rada Savjeta mladih.

- **Članak 32.**

Ovim je člankom propisana naknada za rad članova Savjeta mladih u iznosu od 25 eura mjesečno, kao i propisano da član Savjeta mladih koji je ujedno i član savjeta mladih Primorsko-goranske županije ima pravo na naknadu za svoj rad po jednoj osnovi i to u onom savjetu mladih u kojem članovi savjeta mladih primaju naknadu za rad u višem iznosu. Također, uređeno je pravo na naknadu troškova koji su neposredno vezani za rad Savjeta mladih i izvršavanje pojedinih zadaća u Savjetu mladih.

- **Članak 33.**

Ovim je člankom propisano da stručne i administrativne poslove za potrebe Savjeta mladih obavlja Odsjek za gospodarstvo i društvene djelatnosti.

- **Članak 34.**

Ovim je člankom propisano da danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca ("Službeni glasnik Grada Obrovca" broj 6/14).

- **Članak 35.**

Ovim je člankom propisano stupanje na snagu Odluke o osnivanju Savjeta mladih Grada Obrovca.